

- У мене часто болять очі і голова.
- ...
- Я сиджу за комп'ютером близько семи годин на день. Я працюю бухгалтером.
- ...
- Сто тридцять на дев'яносто.
- ...
- Де я можу це зробити кардіограму та здати аналізи?
-
- Дякую, лікарю.
- ...
- До побачення.

Доповнення діалогу пропущеними репліками привчає студентів вдумливо ставитися до висловлювань співрозмовника та коректно на них реагувати.

Ефективність рольових ігор для закріплення вивченого матеріалу та формування практичних навичок залежить від «наявності уявної ситуації, усвідомлення студентами ігрового результату, наявності дружньої конкуренції, зацікавленості та залучення всіх учасників групи; фокусації на використанні мови, а не на граматичних та лексичних аспектах; використання, повторення та закріплення вивченого матеріалу» [3, с. 157].

Звісно, наведеними прикладами не вичерпується багатий арсенал ігрових технологій, їх розробка та запровадження залишається одним із актуальних завдань методики викладання іноземної мови, зокрема й української. Беззаперечною, однак, є ефективність їх залучення у навчальному процесі з метою посилення мотивації учнів й пожвавлення ритму занять, задля уникнення схоластичного заучування матеріалу та вдосконалення комунікативних навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурикіна В. Значение ролевых игр в формировании коммуникативных навыков студентов в процессе обучения английскому языку в неязыковом вузе / В. Бурикіна // Диалог языков и культур в современном мире: Материалы Второй Международной заочной научно-практической конференции. – Электросталь: Новый гуманитарный институт, 2012. С. 73–76.
2. Головка Н. Ігрові технології як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів / Н. Головка // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. – 2015. – Вип. 1. – С. 17–20.
3. Зевченко Т. Використання ігрових технологій навчання іноземних мов для підвищення ефективності навчального процесу / Т. Зевченко, Н. Дудик // Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії». – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. – С. 156–159.
4. Кіш Н. Ігрові технології як ефективний засіб навчання професійного іншомовного спілкування майбутніх фахівців різних спеціальностей / Н. Кіш // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2016. – Вип. 2. – С. 101–104.

УДК: 378.015.3:158.947.3

Фоміна Л.В., Шейко А.О.

Харківський національний медичний університет ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОКОНТРОЛЮ У СТУДЕНТІВ

Актуальність. Сьогодні становлення особистості відбувається в нових соціально-економічних і політичних умовах, в іншій морально-етичній атмосфері, що потребує перегляду самих підходів до організації педагогічного процесу. В сучасних умовах за рахунок діяльності, самостійності і проявів різних форм її

активності відбувається значне розширення й поглиблення зв'язків людини з навколишнім світом та іншими людьми.

Мета написання тез полягає у теоретичному обґрунтуванні моделі процесу формування досвіду самоконтролю в навчальній діяльності студентів.

Методи дослідження. Для реалізації цілей і завдань дослідження використовувалися методи теоретичного пізнання: вивчення психолого-педагогічної літератури, теоретичний аналіз, синтез, конкретизація й класифікація.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що розглянуто сутність поняття досвіду самоконтролю, дано його визначення, виявлено ціннісно-особистісні засади, науково обґрунтовано структуру досвіду самоконтролю, розкрито теоретичні основи й особливості побудови процесу формування досвіду самоконтролю у студентів.

Виклад основного матеріалу. Психолого-педагогічні дослідження свідчать про те, що ті, хто навчаються успішно засвоюють навчальний матеріал за наявності двох умов: коли вони проникають у сутність досліджуваних фактів та явищ і якщо виявляють пізнавальну самостійність і активність. Активізація й розвиток пізнавальної самостійності студентів стають можливою, якщо в процесі виконання завдань на занятті і вдома здійснюється самоконтроль за навчальною діяльністю.

Дослідники по-різному визначають зміст, що вкладається в поняття «самоконтроль». Самоконтроль належить до сфери, яку філософи позначили як «сам про себе»: механізм забезпечення надійності в будь-якому виді діяльності; здатність до протидії несприятливим факторам; готовність до внесення зміни в діяльність (С. Г. Нікіфоров, О. Г. Спіркін, В. В. Столін, І. І. Чеснокова).

У психолого-педагогічних дослідженнях безпосередньо з проблеми самоконтролю намітилося розуміння його дуалістичного походження. Самоконтроль, з одного боку, розглядають як характеристику самосвідомості, яка залежить від розвитку здібностей, відносин, готовності людини до самоврядування самостійними діями. З іншого боку, його розуміють як один з механізмів регуляції діяльності, поведінки, відносин людини.

В узагальненому варіанті в психології самоконтроль розуміється як «усвідомлення і оцінка суб'єктом власних дій, психічних процесів і станів» (А. М. Прихожан, Н. М. Толстих).

Здебільшого нас цікавило питання про роль і місце самоконтролю в навчальній діяльності.

Дослідники розглядають самоконтроль у навчальній діяльності й здатність до самоконтролю як один із проявів активності людської особистості в процесі самопізнання й самовиховання, як компонент навчальної діяльності, що полягає в аналізі, регулюванні її ходу й результатів, або як уміння, навичку контролювати свою діяльність і виправляти помилки (Ю. К. Бабанський, І. Я. Лернер).

При написанні тез ми дотримувалися визначення, запропонованого В. А. Крутецьким. Так він визначає самоконтроль як свідому оцінку й регулювання людиною своєї діяльності й поведінки, своїх дій і вчинків відповідно до поставлених цілей або вимог до самого себе, правил та вимог суспільства. Самоконтроль дає можливість людині керувати своєю діяльністю і поведінкою, коригувати їх, контролювати здійснення наміченого плану дій, утримуватися від небажаних дій» (В. А. Крутецький).

Розглянувши різні підходи до визначення самоконтролю ми побачили свідомий характер цього явища, його зв'язок з мисленням, увагою, пам'яттю.

Будучи якістю особистості, самоконтроль є також компонентом навчальної діяльності. Самоконтроль як спільне навчальне вміння притаманне кожній людині, але різною мірою. Це вміння можна вдосконалювати й цілеспрямовано формувати в процесі будь-якої діяльності, у тому числі й навчальної.

Виокремлюють такі типи вправ, що забезпечують цілеспрямоване формування самоконтролю та самооцінки:

- прості завдання, сформульовані в непрямій формі;
- задачі та завдання, що передбачають різні способи вирішення;
- зворотні завдання, задачі;
- завдання із зайвими або відсутніми даними;
- до кінця невизначені задачі та завдання, що мають кілька рішень;
- відкриті завдання;
- перевірка на окремому випадку;
- нестандартні задачі;
- завдання, що формують спостережливість;
- вправи з перевірки готових рішень, у тому числі неправильних (Ц. Г. Бербришвілі, М. А. Гончарова, С. Г. Манвілов).

Отже, можна зробити такі висновки: дослідники пропонують різні методики навчання, що сприяють формуванню самоконтролю в навчальній діяльності, оволодіння навичками самоконтролю як на занятті, так і під час підготовки до нього привчає студентів до планування навчальної праці, сприяє розвитку уваги, пам'яті, становленню адекватної самооцінки.

УДК 378.147.091.3:016:616-053.2

*Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф.,
Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Кононенко О.В., Барчан Г.С.*

Харківський національний медичний університет

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІ СХЕМИ ЯК ЗАСІБ ОРІЄНТОВНОЇ ОСНОВИ ДІЙ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ

У статті розглянуто питання вдосконалення методики викладання нового навчального матеріалу викладачами клінічної кафедри, розроблено та представлено результати впровадження методики формування орієнтовної основи дій студентів у процесі вивчення дисципліни «Пропедевтика педіатрії» засобами структурно-логічних схем. Відмічено позитивне ставлення більшості студентів до використання розробленої методики навчання, що підтверджує високий інтерес студентів до сучасних інноваційних методів, які сприяють активізації познавальної діяльності та підвищенню фахових компетенцій.

Ключові слова: *методика навчання, орієнтовна основа дій, структурно-логічна схема, пропедевтика педіатрії*

The article deals with the issues of improving the methodology of teaching new subject at the clinical departments, and elaborates and presents the results of the implementation of the methodology of forming an orientation basis of students' actions in the course of studying the discipline "Propedeutics of Pediatrics" by means of structural and logical schemes. The positive attitude of the majority of students to the use of the developed teaching methodology was noted, which confirms the high interest of students in modern innovative methods that promotes the activation of cognitive activity and increases the professional competences.